

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Prozessionale - Cod. St. Peter perg. 52

Salem (?), [2. Hälfte des 13. und 14. Jh.]

Fragmente aus dem 12./13. Jh.: Grammatiktraktat (ehemalige Spiegel)

[urn:nbn:de:bsz:31-19502](#)

dicat mācā p̄sonis solo eccl̄mū facit nec p̄t aut̄ n̄
uentia p̄sonaz. Cpt̄o q̄ pot̄ intelligi ex parte suppōti. cu dī
ē legē in hac. q̄ ponit̄ iste due dī. sc. 7 legē. una ex parte a
alia ex parte suppōti. una tenet̄ adjecte 7 alia suff. 7 in eiusdem
accidit̄. uero locutio 7 null. ē ubi negatio. nec significatio nisi
illiḡ in significatiō alii. h̄ dicno legē. sc. intelliḡ ex parte suppōti.
dī. legē pot̄ intelligi ex parte suppōti int̄̄sitate duas ut dīas
legē c. Vl̄ ita. n̄ possit̄ uingi ex eisdē pāte. ora. ḡ significatio n̄ in
intelliḡ in significatiō alii. Cār̄ cu dico ego desidero legē ut h̄ dic.
ḡ ponat̄ in ui noīs ut in ui ubi. q̄ ponat̄ in ui noīs p̄but̄. legē
sicut̄ a me. h̄ ubū dīderat̄ passiuū ḡ in ui passiuū p̄tū. p̄sonal
sonali p̄tū. ḡ ex i. notiū p̄tū ut sub intellectū. ut aliqd p̄n
in loco notiū. Si dīc̄ q̄ h̄ dic. ponat̄ loco notiū ita op̄t̄. legē de
siderat̄ ame. h̄ dic. desiderat̄ ē ubū passiuū. 7 h̄t actū in q̄ pot̄ resol
i. exīḡ ablātū ex parte apostoli. 7 ille ablāt̄ h̄t notiū. ḡ facta re
lūtū d̄ passiuo in actū. 7 d̄ ablātō in notiū. 7 illa. dic. q̄ ponebit̄
in notiū ponebit̄ in ui actū. f. ego instituo te heredē. h̄ dic. instituo ē ubū
mī. 7 exīḡ illos duos actū h̄t notiōs. illi duo actū h̄t notiōs. 7 illi ubū h̄t passi
i. 7 illa. dic. q̄ ponit̄ in ui notiū h̄t ablātū. ḡ illi resolutū in illi que uē
st. q̄. Vd̄icat̄ tu heret̄ instanciā ame. H̄t ego dīdero legē tñ ual 7 quātū ego
siderat̄ letiōne. ḡ cu una illaz sit̄ tñsituā. 7 alta ē tñsituā. f. legē deside
rē ame tñ ual 7 quātū ego desidero legē. ḡ cu in una ponat̄ ubū p
tū 7 in alia. H̄tē desidero legē q̄ placit̄ in. in hac. q̄ ponit̄ h̄ dic.
q̄ ē relatā 7 relatē p̄tā. ḡ ad aliqd refert̄ ibi p̄tū ut sub intellectū.
ad aliud n̄ n̄ ad hac. dic. legē. ḡ h̄ dic. legē p̄t̄ in ui casual. dic. alre
n̄ n̄ noīs. ḡ h̄ dic. legē p̄t̄ in ui noīs. Om̄is q̄ refert̄ ad hac orationē ui
ter dīderat̄ legē q̄ tale dīderat̄ legē placit̄ in. in hac. q̄ ponit̄ h̄ dic.
dīderat̄ tu. 7 quenāt̄ respōdet̄ legē. 7 illa. dic. q̄ in interrogatiōe ponit̄ po
t̄ in ui obliq̄ cas. ḡ illi q̄ respōdet̄ p̄t̄ in ui obliq̄ cas. cu sansfiat̄ q̄ s̄t̄
p̄t̄. f. cu dico qd̄ agis quenāt̄ respōdet̄ lego. h̄ dic. qd̄ ē in ui noīs ut ad
ui. ḡ illi q̄ respōdet̄ p̄t̄ in ui noīs ut in ui adūbi. H̄t ego desidero le
h̄ ubū dīdero ē tñsituā p̄tū. ḡ ibi exīḡ obliq̄ casū. ut aliqd p̄t̄. loco
liq̄. ca. f. me legē ē bonum. h̄ ubū ē. ē p̄sonale 7 p̄sonalē p̄tū. ḡ exīḡ
e. notiū cas. ut. die. po. lo. no. ca. H̄t si dixerit q̄ h̄ ubū dīdero. si dī
tū. ḡ en̄ sollo notiō fac. n̄t̄. q̄. Si uedit̄ dicē q̄ debet̄ int̄ponu actē q̄ exīt̄
ille ubo. s. dīdero tu ut dicat̄ ego dīdero istū legē. Platur q̄ uile. exīḡ
ḡ ab hoc ubo legē. H̄t actē utrigā cu illo tibō int̄̄situē int̄uitō 7 m
nte p̄t̄. 7 ille futurū p̄t̄ ab illo ubo. ḡ ibi exīḡ ab illo ubo ut ar illo.
ego desidero legē q̄ placit̄ in. h̄ dic. q̄ fac̄ scđam notiā d̄ re. d̄ uia
oie. legē fac̄ p̄mā. ḡ h̄ dic. legē. i ē in ui alie cas. alt̄ n̄ n̄ obliq̄. ḡ ē.
ui obliq̄ cas. f. ego uado ro. h̄ā q̄ ē pulē. cu h̄ dic. q̄ fac̄ scđam cogniti
ē d̄ illa re d̄ qua. hec. dic. romā fac̄ p̄mā. ḡ h̄ dic. romā ē in ui alie
q̄. f. est. Q̄uā ego dīdero legē in hac. q̄ p̄t̄ h̄ dic. legē in ui noīs.

in p̄m in psonali p̄tate. vñ p̄m p̄tate. q̄ dicitur eā tūcū
vñ. in hac. q̄ p̄tate h̄ p̄m nos q̄ sicut tēā psonā in psonali
q̄ p̄tate h̄ no. so. q̄ sicut tēā in psonali p̄tate tēie. & i tēā q̄ sicut
q̄ p̄tate h̄ p̄m nos q̄ sicut tēā p̄m. & ibi p̄tate h̄ no. q̄ sicut tēā
q̄ ibi tēā q̄ sicut tēā. f. ego. so. q̄ sicut i p̄tate h̄ ym. ego q̄ p̄tate
h̄ no. 10. q̄ p̄tate vñ te p̄. q̄ p̄ma euocat p̄mā . . . ; p̄tate q̄ p̄ma q̄ sicut tēā
cū dico vñ se. q̄ sicut tēā legum i p̄mā . . . p̄tate q̄ sicut tēā . . . i p̄tate h̄ no. 10. q̄ sicut
p̄. iugūt sub ubo i me p̄ scriptatis iūm. f. i p̄m q̄ sicut tēā. H̄t nos. i u
telli. isti ē. iū. notū eidē nū. : sicut alio p̄m nā p̄sonali p̄tate. h̄
eandē sicutationē. q̄ h̄t eundē modū sicutandi. t̄ h̄ p̄m. nos. sicut p̄mā . . .
p̄m in alio p̄sonali p̄tate. sicut p̄m in psonali p̄tate vñ. q̄ sicut s̄
psonali p̄tate se. H̄t h̄ p̄m. nos sicut p̄m p̄m in a scāli p̄tate. & illā
supponē alicui ubo. q̄ ubo vñ p̄. Sotō dñs q̄ h̄ p̄m. nos. sicut p̄tate p̄m in
p̄tateib. q̄ iā significaret p̄m ut p̄mā. sicut ut p̄mā . . . tēā ut tēā.
p̄mū arg. sic falsificat. h̄ p̄m. mēus ē tēie p̄. q̄ q̄d sicut in a p̄tate
i. Sedm. sic. mēus ē psonal dictio. & sicut. q̄ q̄d sicut. tēā sic. h̄ p̄m
nos sicut p̄mā i p̄mā . . . sicut i sicut. q̄ ē psonale . . . in psonale. Iōu
q̄ sicut falsificant̄ in h̄ p̄m. mē. ut in h̄ p̄m. nos. licendo in oclusio
q̄ sicut p̄. Cū dico leges p̄ficio. ut h̄ dic. leges intelligat ex
te apōti ut ex parte sup̄p̄ti. Qd ex parte apōti intelligat p̄lat ita
p̄. leges p̄ficio resolut̄ in ista lego & p̄ficio. in una illaz p̄tate h̄ du
& in alia p̄tate h̄. dic. leges. & iste ē due dictioēs q̄ sicut eandē actionē
mē tūbe. & n̄ n̄ eandē. in una p̄tate lego ex parte apōti. & in alia
telligit h̄. dic. leges ex parte apōti. f. lega me dic p̄ficio h̄. q̄ resolu
in ista. ego lego. in una p̄tate h̄. dic. lega. In alia p̄tate h̄. dic. lego. & iste ē
dic. q̄ sicut eandē actionē quenire tūbe. & n̄ n̄ eandē. h̄. dic. lego sicut
actionem mē rei significare p̄ notā. q̄ h̄. dic. lego sicut actionē mē
H̄t lego & leges iste ē due. dic. q̄ sicut eandē actionē quenire eidē tūbe. &
n̄ eandē in adiacētia & n̄ insubsistētia. h̄. dic. lego intelligit ex parte apōti
& al. a. f. p̄dicto iū. H̄t iste ē due. dic. q̄ sicut id cū tēie. h̄. dic. lego sen
intelligit ex parte apōti. q̄ & reliq. & h̄ ab aristotele dicēt. Vbiū semper
est q̄ d̄ alto p̄dicantur. f. cū dico ego sū. so. iste ē due. dic. q̄ sicut
eandē subam. & n̄ n̄ eandē. h̄. dic. so. q̄nq̄ intelligit ex parte apōti. q̄
dic ego q̄nq̄ intelligit ex parte apōti. H̄t. p̄bo q̄ leges p̄ficio n̄ ē gr
matice dictū sic. h̄. dic. leges ē. dic. tēie p̄ & notā cas. & in ui notā. eti
ub p̄me p̄. & int̄sūtē ex parte sup̄p̄ti alio a subo & uocato ut habe
uic̄ illorū sin auxilio p̄nois. q̄ m̄petit. & h̄ a p̄. Sidicā p̄scia.
bono eccl̄m u facio nec p̄pt alii n̄ p̄pt inq̄sequētā psonaz. H̄t le
scribo & p̄scian̄ scribo. in hac ḡerie uocati conuicti iste due. dic. lego
& p̄. q̄ d̄ p̄a inuētioē ē tēie psonie. iugūt cū ubo vñ p̄. int̄sūtē
parte sup̄p̄ti alio a subo ut uocatio ut habēte ui alienū illorū. q̄
mag. q̄ est inoperet ut neut̄. Sidicat q̄ utq̄ sit inoperet. q̄

Spirig el aus H. - Dicēt.

noti ducas psonas, n̄ p disuictuā. et alteri illorū ad
ut ubū in identitate psonae. ḡ potiū ei q̄ ē pme p. quā ei q̄ ē itie. ut
dī rediū p̄lāt iū. quia copulant p̄ n̄ disuictuā. Et h̄ cū
o nullus h̄ leḡ n̄ ego qui dispuso. h̄ relatiū qui struit cū ubo
n̄ e p. ḡ n̄ aīcedēz. ut ibi ē indirecta res. H̄t ḡt eos qui dicunt
q̄ rōt̄ regūt̄ ab hac questione n̄. oportet eos recipere qd̄ h̄ suictio regat
q̄ elib̄ casū. quia et notiū ut in p̄dicta constructione. Ut ḡt m̄ ū hu
n̄ misereor hoīs fornoris mei n̄ sc̄tis. Ut datū ut nullido aliqd̄ n̄
tibi. Ut accīm et ē. in p̄dictis constructionib̄ uariant cas̄ ex diūsa ubo
constructiones p̄t̄ regunt illicas̄ sc̄dm uba exigētia diūsos cas̄ quā
sc̄dm appōtione illorū casū. ēa hāc eandē op̄iuonē multa possunt
induci que induxit circa p̄mā. Nos ū dicim qd̄ huīmoī ppōitio ē
yphētēca oratio. et subintelliḡ h̄ ubū curro. n̄ tñ pot̄ apponi. si cī
dato int̄est mea intelliḡ re ut utilitate n̄ tñ lic̄ ut apponaſ.
Sic de signatione h̄uſ p̄noī nemo et d̄ ei constructionē. ēa signationem
q̄ ut̄ signet aliqd̄. et deīn q̄ utrū signet subam et qualitatē. si signet
subam ut̄ signet corpam ut incorpam. si nemo dīc qd̄ signet incorp
rā. reliquitur ḡ signet corpam. et ita signet corp. et si corp' aiātū ut in
aiātū. si n̄ maiātū ḡ aiātū. et sic aiāl. si n̄ aliud q̄ rationale. ḡ signet
homine. et sic cū utrūq̄ istorū noīū homo nemo. signet aliqd̄ uidet q̄
si duo noīa sit eiusdē signationis et ita idē signat. Et iste due appo
nes aliqd̄ h̄o currit nemo currit. sūt q̄d̄itorie sc̄dm intellectum.
et una illay supponit p̄ hoīe sc̄ler affirmativa. ḡ reliqua sup̄ p̄ eodē. q̄
cū sūt q̄d̄itorie oportet ut sit d̄ eodē. Et h̄.na h̄o signat homine. et h̄.n̄
nemo abnegative signat hoīem. et sic utrūq̄ istorū noīū significat homi
nē. si alīn affirmativa et alīn negativa. Et iste nemo currit q̄ disputa
h̄ relatiū q̄ n̄ h̄it signationē a suo aīcedēti. et h̄ relatiū qui sup̄ hoīem. ḡ
et suū aīcedēz. Et eīt̄ p̄bat q̄ h̄.n̄ nemo n̄ signat hoīem. q̄ iste du
appōtiones nemo cīt nullus h̄o currit. sūt alīa p̄positioēs. in utrū idē p̄
cat. et ista uox nullus h̄o n̄ signat hoīem. ḡ nec ista uox nemo signat
mīne. Et dīc aristotileſ q̄ iustitia p̄uationē signat. illa p̄uationē

a

n

H. - 018

ne h[ab]et p[ro]p[ter]e tu. ut ego. q[uod] sic p[ro]p[ter]e h[ab]et nemo
q[uod] e[st] subtilis. nō euocari apnoie tu. i[ps]e dicat tu nemo errat. h[ab]et nemo
pp[er]t[em] e[st] tenue p[er]sona. q[uod] e[st] subtilis. g[ra]m[mat]ica pot[est] euocari a teria p[er] ad p[ro]p[ter]e p[er] appositione. h[ab]et
apnoie ergo ac dicat ego pp[er]t[em] curro. vt in istis tunc homines hominatus. i[n]t[er] alii
dat ego q[uod] a s[ecundu]m uirum currim. Si ergo dicit nemo ali currat. ut
adiectum p[ro]ponat h[ab]uit nō nemo. g[ra]m[mat]ica pot[est] p[ro]ponit. nō ē uenit. Ergo uenit
eis h[ab]et currat. nō tū ergo d[icitur] homo eis currat. Et q[uod] ut ergo dicit nemo
ali c[on]trit. d[icitur] q[uod] nō. nō nāc id ubi una platioē tū pot[est] reineri affirmata
negatē. quā uis in lucato inueniat nulla fides pietas q[uod] uis q[uod] astra
mutat. sed intelligendū ē tū itex nulla fides et nulla pietas uis q[uod] astra
quā mutat. Q[uod] quā constructionē habeat nō nāle ad g[ra]m[mat]icā cui iduigit.
et nō hoy currit. q[uod] insitua sit hoy nouū g[ra]m[mat]icō ex his uidet. H[ab]et g[ra]m[mat]icā ad p[er]t[em]
p[er]sonas habet p[er]t[em]. et h[ab]et nō nā ad unā tū. g[ra]m[mat]icā ad aliā p[er]t[em] p[er]t[em] ille
d[icitur] alia illa nō. et in uice aliquā g[ra]m[mat]icā g[ra]m[mat]icā. Et h[ab]et iste ē
in hominū. iste suplatiuus ex p[ro]p[ter]e natā exīgē genitū. g[ra]m[mat]icā p[er]t[em] nō figura te.
q[uod] si eo g[ra]m[mat]icā in diuisitate accidetū. g[ra]m[mat]icā ut tūs ite ut nullum. Et p[er]t[em]
suplatiuus sit copatio ad aliud quā ad illū q[uod] copat. p[er]getū d[icitur] res ad quā
sit copatio. g[ra]m[mat]icā ad diuisas p[er]sonas p[er]t[em] suplatiuus regit. g[ra]m[mat]icā g[ra]m[mat]icā tūs ite. ut null
la ē emē g[ra]m[mat]icā. Et ut nō nā currit. iste due dic. in hac constructionē sit
diuisa p[er]sonas et ponit in eadē parte orōis ad eandē suppositionē faciēt.
g[ra]m[mat]icā ut tūs ite ut nullum. Ut alit. iste due dic. ponit in eadē par
te orōis et g[ra]m[mat]icā tūs ite. et p[er] se sit diuisa p[er]sonas. g[ra]m[mat]icā ibi una p[er]sona
apā p[er]sona ad p[er]sonā altā. p[er]t[em]a dicendū ē q[uod] h[ab]emōi constructionē du
ab iudiciū. Cōpōite nō sit secundū intellectū. g[ra]m[mat]icā nō plures signat p[er]
t[em] quā una sola d[icitur] nō nālē. reliqua uō nō. q[uod] ad unā fa
tūs ite. ad reliquias tūs ite. si q[uod] oportunū ē in disputatioē aliqd
diminare. ergo g[ra]m[mat]icā ē respōdē. et dicendū ē h[ab]emōi constructionē ē tūs ite. q[uod] in
uocē si i p[ar]tē intellectū pot[est] ibi assigri tūs ite. g[ra]m[mat]icā p[er]t[em] nō struc
tio referēda ē ad uocē. At ergo uocas ut in ergo uocas ad intellectū. Si ad
ea obuiat. iste ē fortissimi hominū. iste p[er]fendit p[er]t[em] que p[er]pet. et eas ad quas
copatio. p[er] suplatiuus nō sit copatio. nō ad res ei g[ra]m[mat]icā. g[ra]m[mat]icā ad eadē p[er]sonā